

RAPPORT 998

Archeologienota Herk-de-Stad,
Pierpontstraat

Bouw van drie nieuwbouwblokken

Deel 1: Verslag van Resultaten

Tom Lees, Sebastiaan Augustin & Elke Wesemael
maart 2021

ARON-RAPPORT 998

NOTA HERK-DE-STAD, PIERPONTSTRAAT

BOUW VAN DRIE NIEUWBOUWBLOKKEN

Tom Lees, Sebastiaan Augustin en Elke Wesemael

Tongeren
2021

Colofon

ARON rapport 998 – Nota– Herk-de-Stad, Pierpontstraat. Bouw van drie Nieuwbouwblokken.

Erkend archeoloog:	Sebastiaan Augustin (OE/ERK/Archeoloog/2016/00159)
Auteurs:	Tom Lees, Sebastiaan Augustin en Elke Wesemael
Foto's en tekeningen:	ARON bv (tenzij anders vermeld)
Wettelijk depot:	D/2021/12.651/35
ID Archeologienota:	7704 & 14708

*Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be
Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bv mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.*

ARON bv

Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250
fax: 012/770.034

© ARON bv, Archeologisch projectbureau, 2021

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL.....	1
INLEIDING	3
DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN	4
HOOFDSTUK 1. HET ONDERZOEKSGBIED.....	4
1. Situering onderzoeksgebied	4
2. Archeologische voorkennis.....	9
3. Geplande bodemingrepen.....	10
4. In akte genomen maatregelen	13
HOOFDSTUK 2. PROEFSLEUVENONDERZOEK	14
1. Beschrijvend gedeelte.....	14
1.1 Administratieve gegevens	14
1.2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden.....	16
1.3 Werkwijze, verloop en actoren	17
2. Assessment.....	24
2.1 Landschappelijke opbouw van het onderzoeksgebied	24
2.2 Sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren.....	28
2.3 Vondsten	30
2.4 Assessment van stalen.....	30
2.5 Conservatie-assessment.....	30
3. Conclusie	31
SAMENVATTING	32
DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	33
1. Gemotiveerd advies	33
1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.....	33
1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied	33
1.3 Impact van de geplande bodemingrepen	33
1.4 Bepaling van maatregelen.....	34
BIBLIOGRAFIE	
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Periodentabel A4	
Bijlage 2: Kadasterplan	

Bijlage 3: Afbeeldingenlijst

Bijlage 4: Inplantingsplan

Bijlage 5: Aangepast sleuvenplan

Bijlage 6: Uitgevoerd Sleuvenplan

Bijlage 7: Overzichtsplan variatie aardkundige opbouw proefsleuvenonderzoek

Bijlage 8: Bodemtransect proefsleuvenonderzoek

Bijlage 9: Profielen proefsleuvenonderzoek

Bijlage 10: Detailplannen

Bijlage 11: Profiellijst

Bijlage 12: Fotolijst

Bijlage 13: Sporenlijst

Bijlage 14: Vondstenlijst

Bijlage 15: Dagrappporten

Bijlage 16: Lijst met afkortingen

INLEIDING

Voorliggende nota behandelt de resultaten van het uitgesteld archeologisch vooronderzoek dat uitgevoerd werd naar aanleiding van het bekomen van een omgevingsvergunning voor de realisatie van een nieuwbouw van drie bouwblokken met bijhorende omgevingswerken ter hoogte van de Pierpontstraat te Herk-de-Stad (prov. Limburg).

Aangezien het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem op het moment van de aanvraag niet volledig kon worden uitgevoerd, werd conform onderafdeling 7 van het Onroerend Erfgoeddecreet een archeologienota met uitgesteld traject opgemaakt en bij het Agentschap Onroerend Erfgoed gemeld door *ARON bv*. Deze archeologienota, die ID 7704¹ meekreeg, werd door Onroerend Erfgoed in akte genomen. Vervolgens werd ook een aanvullende archeologienota ingediend waarbij de reeds ingediende archeologienota aangepast en voorzien werd van de meeste recente plannen. Deze archeologienota, die ID 14708² meekreeg, werd door Onroerend Erfgoed in akte genomen met als voorwaarde dat het naleven van het voorgestelde Programma van Maatregelen en het naleven van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 als voorwaarden in de afgeleverde vergunning werden opgenomen.

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem dat uitgevoerd werd, betrof een proefsleuvenonderzoek (2021C53). De resultaten van deze onderzoeken worden omschreven in Deel 1 van deze nota. Op basis hiervan wordt er geen verder onderzoek geadviseerd, wat beargumenteerd wordt in Deel 2, Het Programma van Maatregelen van dit onderzoek staat eveneens omschreven in dit deel.

¹ <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/7704>; Van De Staey ea. (2018) Archeologienota Herk-de-Stad, Pierpontstraat. Nieuwbouw van drie bouwblokken met bijhorende omgevingswerken, Tongeren.

² <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/14708>; Van De Staey, I. & Driesen, P. (2018) Archeologienota Herk-de-Stad, Pierpontstraat. Nieuwbouw van drie bouwblokken met bijhorende omgevingswerken, Tongeren.

DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN

HOOFDSTUK 1. HET ONDERZOEKSGEBIED

1. Situering onderzoeksgebied

De initiatiefnemer plant op het onderzoeksterrein (Afb. 1) langs de Pierpontstraat in Herk-de-Stad (prov. Limburg) een nieuwbouw van kantoren, appartementen, ondergrondse parkeergarage en bijhorende omgevingswerken. Het terrein neemt een oppervlakte in van ca. 0,82 ha. en is kadastraal gekend als Herk-de-Stad: Afdeling 1, sectie A, percelen 481T, 481Y, 481X en 481Z.

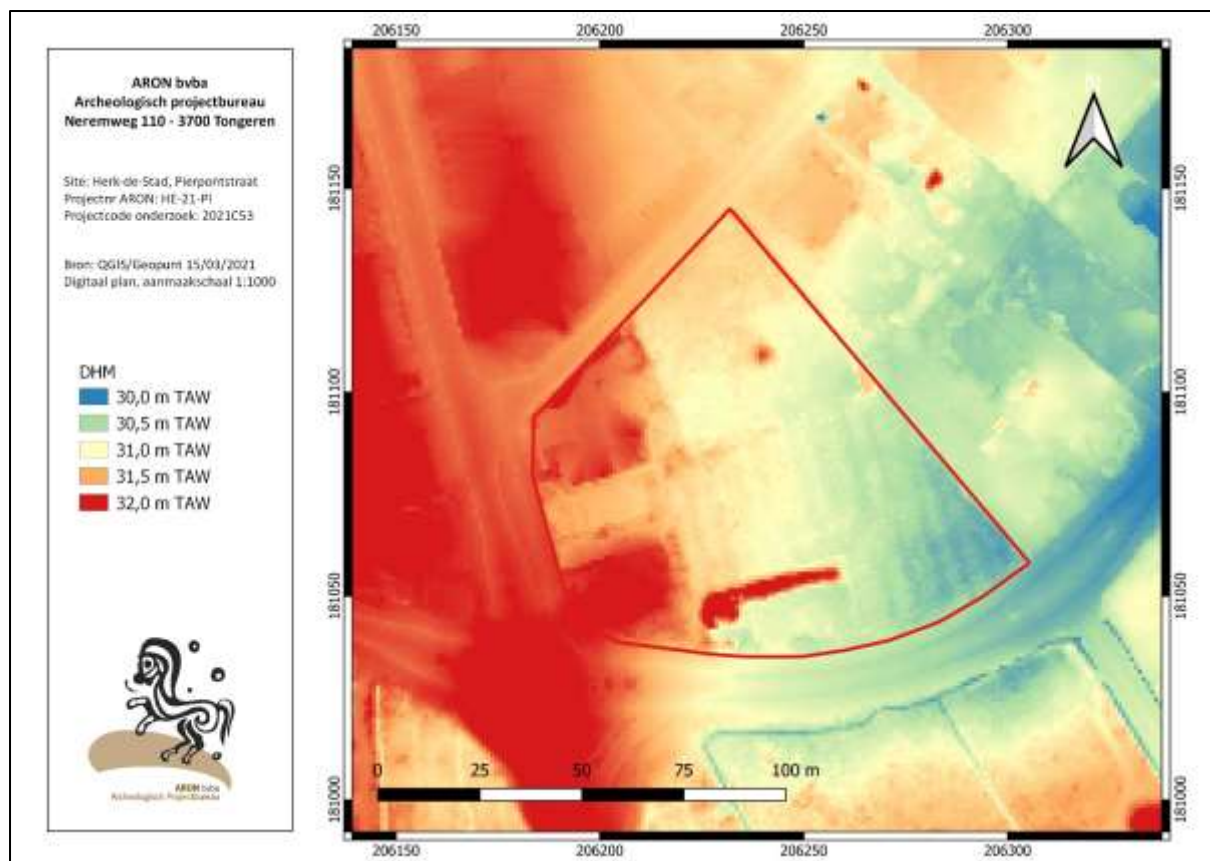

Afb. 1: Kleurenorthofoto met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood)

Het onderzoeksgebied situeert zich op 300 m ten zuiden van het centrum van Herk-de-Stad. Het terrein wordt begrensd door de Sint-Truidersteenweg in het westen, de Oude Tramweg in het noorden en de Pierpontstraat in het zuiden.

Geomorfologisch gezien behoort het onderzoeksgebied tot Vochtig-Haspengouw. Het onderzoeksterrein is op de noordoosthelling van een hoger gelegen rug tussen de valleien van de Houwersbeek (1,2 km ten westen) en de Herk en de Oude Herk (680 m tot 780 m ten noordoosten) gelegen. De Bleukveldbeek stroomt op 800 m ten zuidoosten van het terrein.

Het terrein daalt in oostelijke richting, van ca. 32 m TAW in het westen naar 30 m TAW in het oosten. In het zuiden van het terrein is een talud aanwezig (ca. 32,5 m TAW) (Afb. 2).

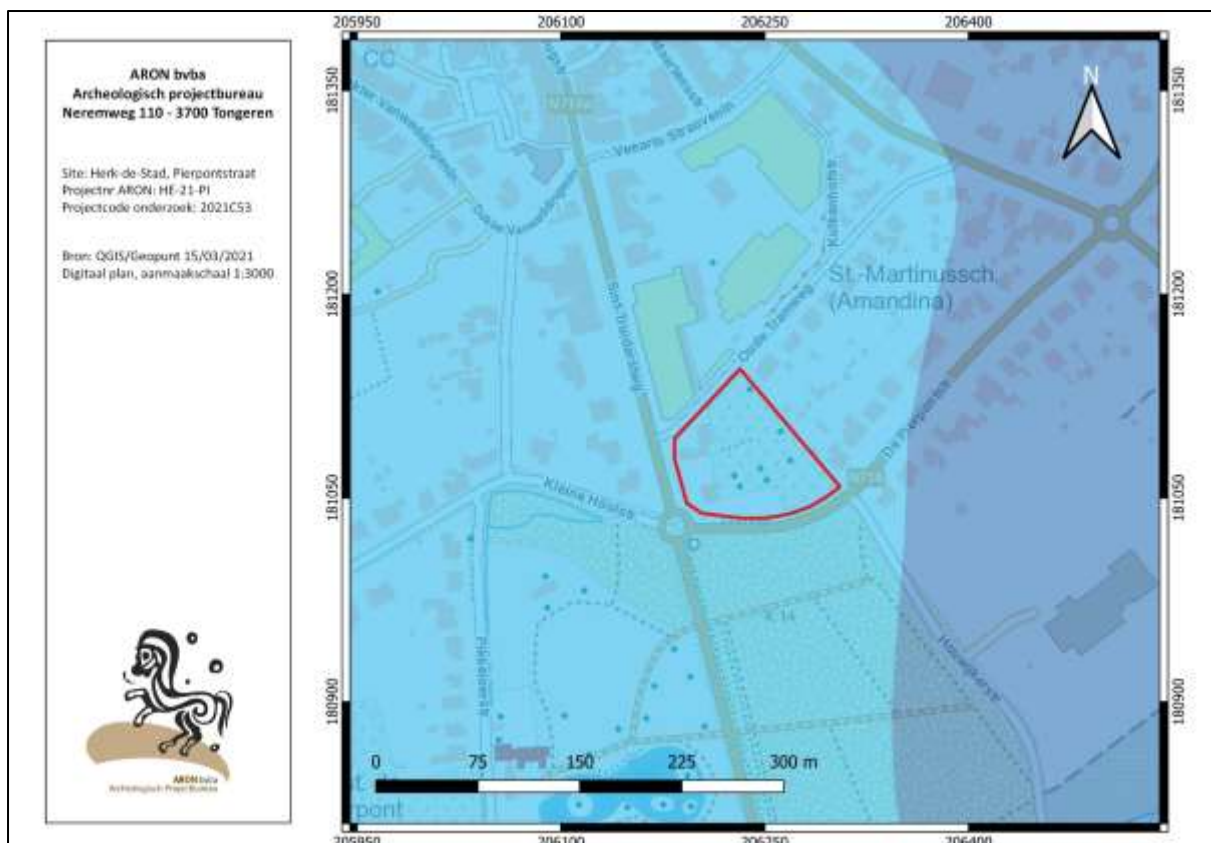

Afb. 2: Uittreksel uit het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II met afbakening van het onderzoeksgebied in het rood.

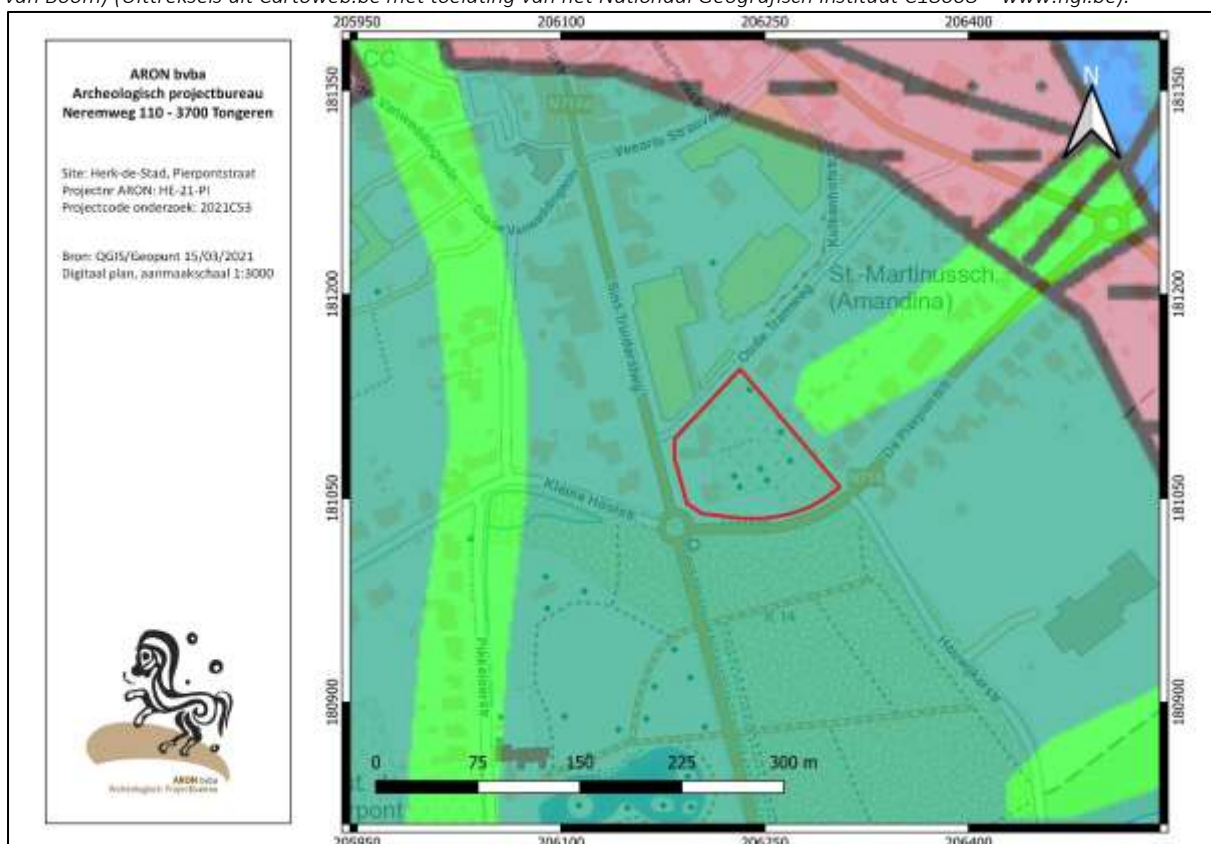
Het tertiaire substraat ter hoogte van het onderzoeksgebied wordt gevormd door de Formatie van Eigenbilzen (Afb. 3). Volgens de Quartairprofieltypekaart worden de tertiaire afzettingen ter hoogte van het onderzoeksgebied afgedekt door een afwisseling van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant Leem) (Afb. 4). Op 10 m ten noordoosten en 100 m ten westen van het onderzoeksgebied wordt colluvium weergegeven. Het terrein ligt bijgevolg op de rand van een droogdal uitgesneden door een bijloop van de Herk.

Op de bodemkaart wordt het terrein grotendeels ingenomen door een (matig) natte zandleembodem met sterk gevlekte textuur B-horizont (Ldcz en Lhcz) (Afb. 5). Aan de Sint-Truidersteenweg, ter hoogte van de noordelijke perceelsgrens, wordt een OB-bodem aangeduid. Het betreft een kunstmatige bodem die door het menselijke ingrijpen zodanig zijn beïnvloed dat de textuur, de drainageklasse en profielontwikkeling niet meer bepaald kunnen worden.

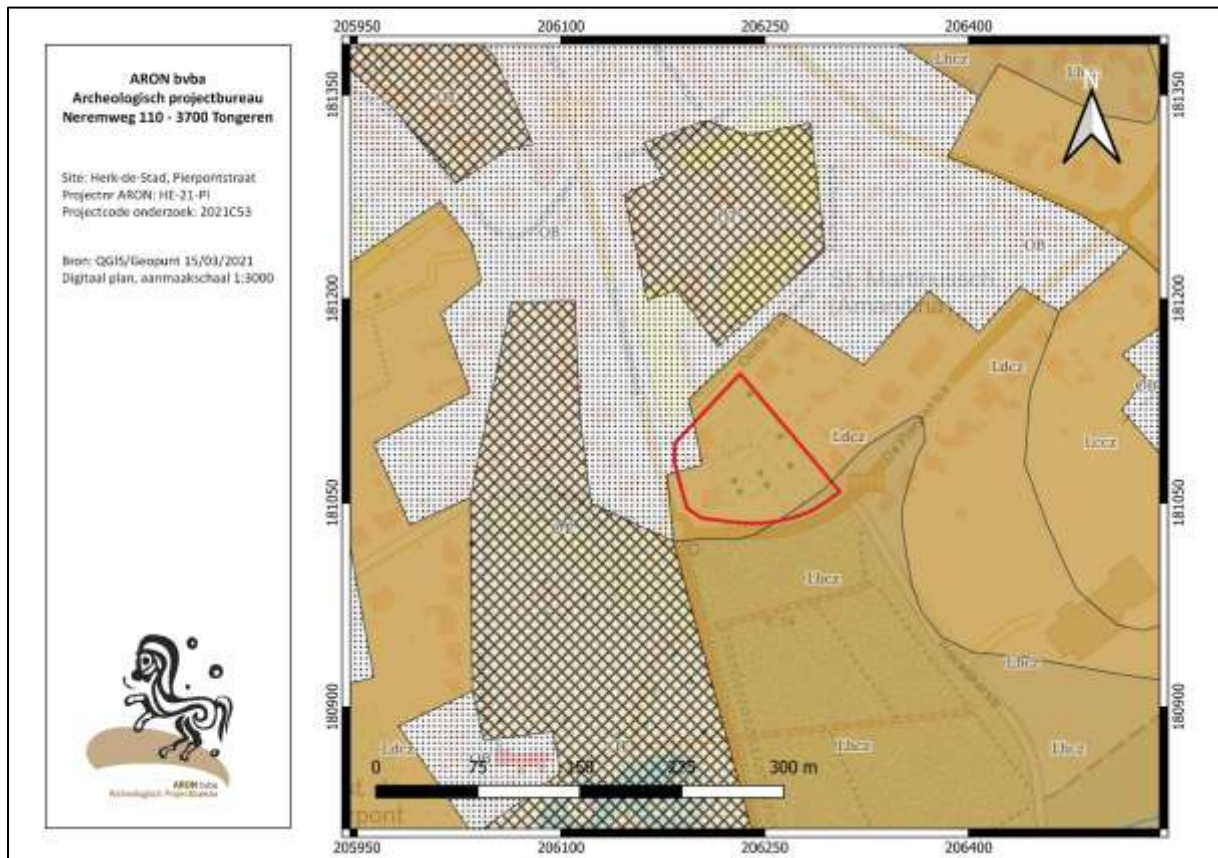
Cartografische bronnen tonen aan dat het onderzoeksgebied, tot het verschijnen van de eerste bebouwing eind de jaren '70 van vorige eeuw, in gebruik was als akker-, grasland en boomgaard (Afb. 6). De Pierpontstraat, ten zuiden van het terrein, is reeds zichtbaar op de Villaretkaart (1745-1748) (Afb. 7). De Sint-Truidersteenweg werd aangelegd in het midden van de 19de eeuw (Afb. 8).

Afb. 3: Tertiäre kaart met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood. (Blauw: Formatie van Eigenbilzen; Paars: Formatie van Boom) (Uittreksels uit Cartoweb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18008 – www.ngi.be).

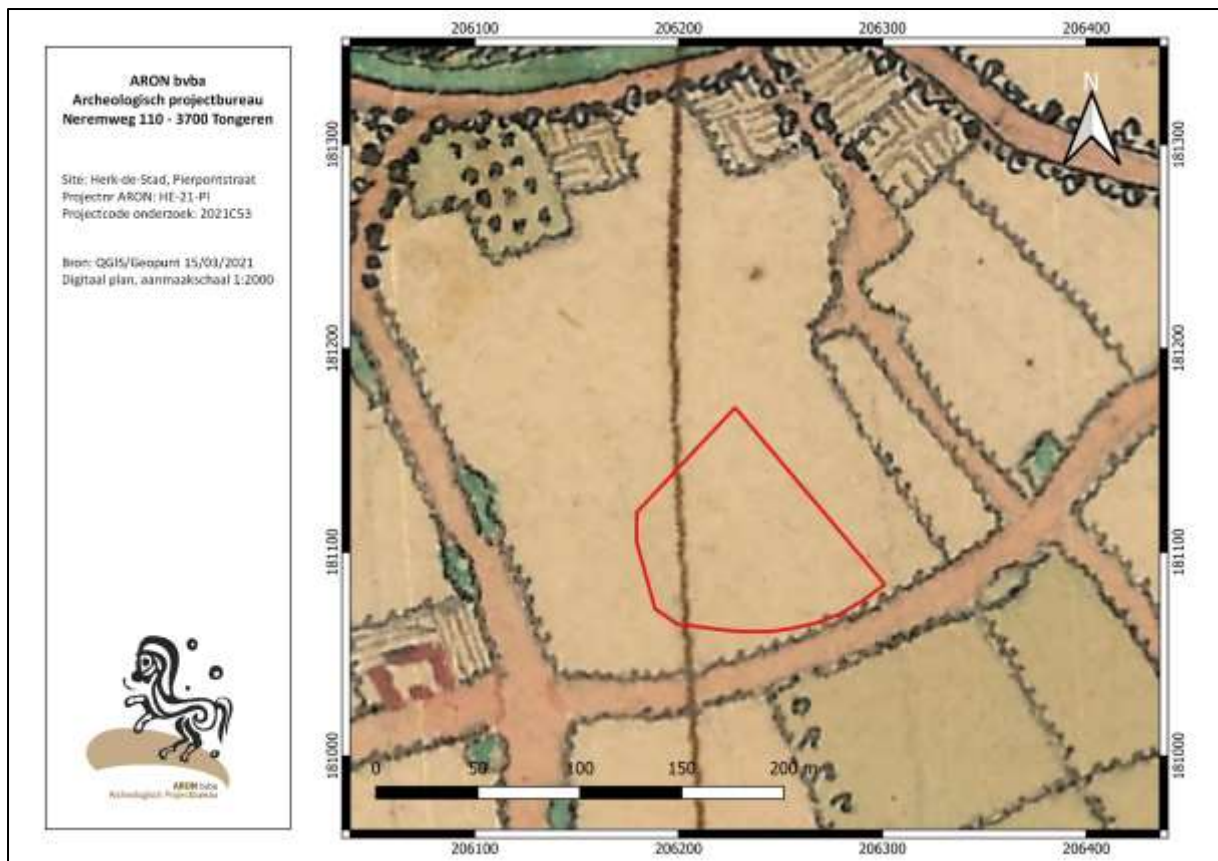
Afb. 4: Uittreksel Quartair profieltypekaart kaartblad 18 Maaseik met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood. (Donkergroen: Afwisseling van Wildert en Brabant Leem, Lichtgroen: colluvium, Rozes met strepen: Lid van Rotspoel op Lid van Korbeek-Dijle en Lid Van Kortessem (Uittreksels uit Cartoweb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18008 – www.ngi.be).

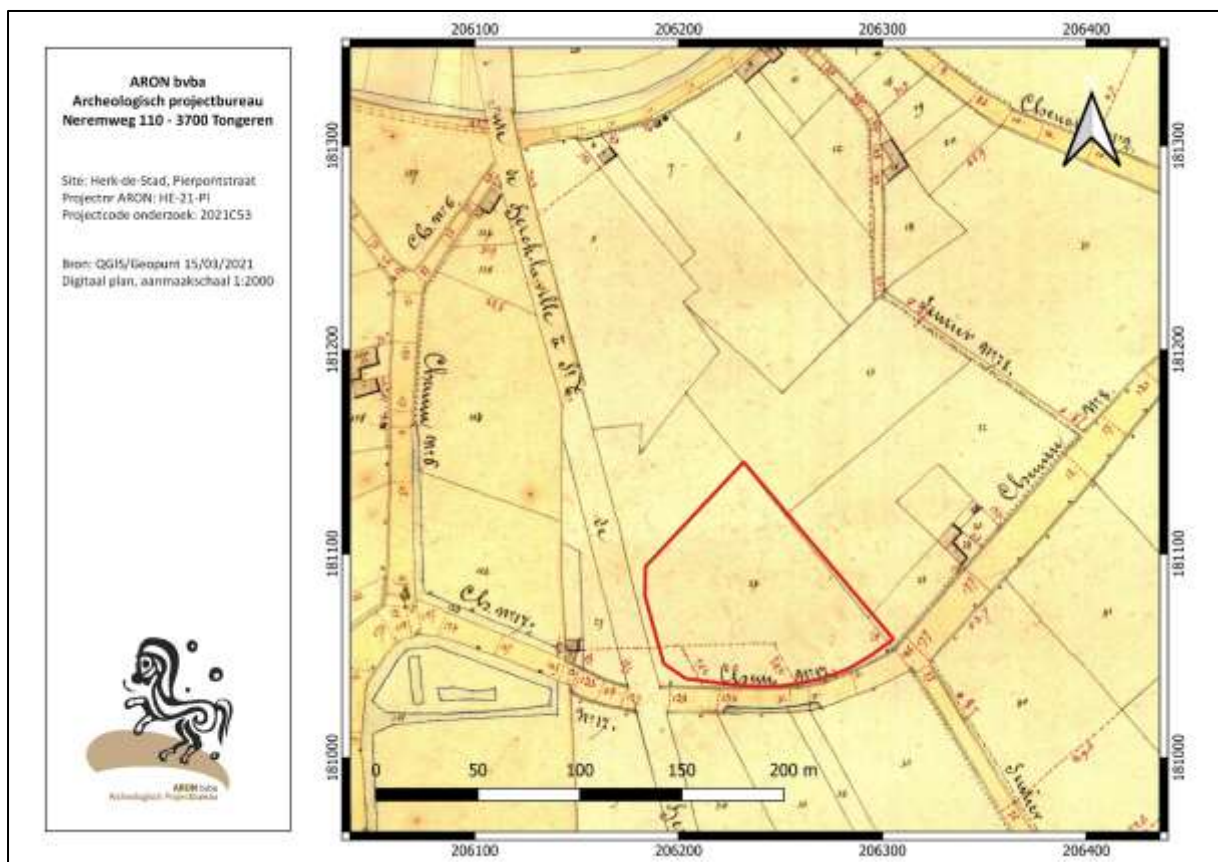
Afb. 5: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied in het rood (Uittreksels uit Cartoweb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18008 – www.ngi.be).

Afb. 6: Orthofoto van 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood).

Afb. 7: Detail van de Villaretkaart (1745-178) met aanduiding van het onderzoeksgebied in het rood.

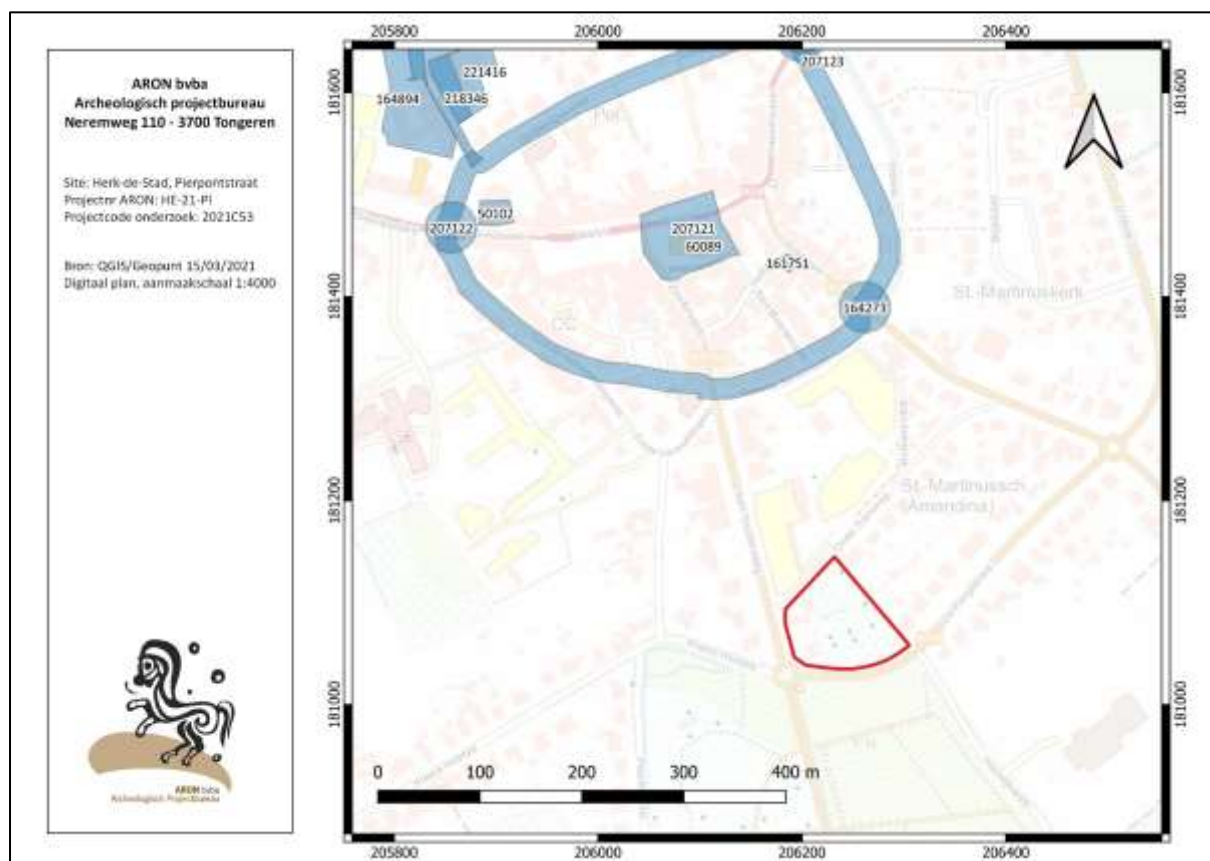
Afb. 8: Atlas van de Buurtwegen (ca. 1841) met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood).

2. Archeologische voorkennis

Tot op heden heeft er geen archeologisch onderzoek plaatsgevonden ter hoogte van het onderzoeksterrein (Afb. 24).

De dichtstbijzijnde CAI-locatie ligt op circa 175 m ten noorden van het onderzoeksgebied en verwijst naar de voormalige stadsomwalling (**CAI-locatie 207121**) met bijhorende toegangspoorten, namelijk de Diesterpoort of Halense Poort (**CAI-locatie 207122**) op 450 m ten noordwesten, de Hasseltsepoort of Driespoort (**CAI-locatie 207123**) op 500 m ten noorden en de Oppumse-of Sint-Truiderpoort (**CAI-locatie 164273**) op 220 m ten noorden van het onderzoeksgebied. Tijdens graafwerken in het jaar '88 van vorige eeuw op het perceel naast de laatst vernoemde poort werd een bakstenen muur opgemerkt door Dhr. *Jos Leemans*. Tijdens een controle der werken werd in 2013 door *Geert Vynckier* een houten paal onder deze bakstenen muurfragmenten aangetroffen.³ In het centrum van Herk-de-Stad ligt de parochiekerk Sint-Martinus aangeduid met **CAI-locatie 60089**. De eerste vermelding dateert uit 1157. In 1336 werd de kerk verwoest door een brand. Het huidige uitzicht van de kerk dateert uit 1840-1854 met romaanse middenbeuk en gotische toren.⁴ **CAI-locatie 161751 en 50102** wijzen op twee 16de-eeuwse waterputten die bij toeval aangetroffen zijn.

Buiten de stadsmuren van Herk-de-Stad zijn nog enkele CAI-locaties in de nabijheid van het onderzoeksgebied gekend. Zo verwijzen **CAI-locatie 218346, 221416 en 164894** naar opgravingen van *Aron bv* in 2017 en 2018 waarbij er sporen en structuren van een laatmiddeleeuwse erf gevonden zijn.⁵

Afb. 9: Detail van de CAI met aanduiding van de omliggende vindplaatsen (lichtblauw) en het onderzoeksterrein (rood).

³ <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/164273>

⁴ <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/60089>

⁵ <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/218346>; <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/221416>; <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/164894>.

3. Geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant op een circa 8200 m² groot terrein en kadastraal gekend als Herk-de-Stad, 1ste afdeling, sectie A, percelen 481T, 481Y, 481X en 481Z aan de Pierpontstraat te Herk-de-Stad, de nieuwbouw van drie blokken met kantoren, appartementen, bijhorende ondergrondse parkeergarage en omgevingswerken (*Afb. 10a*). Voorafgaand aan de nieuwbouw dienen de bestaande woonhuizen met bijhorende bijgebouwen afgebroken te worden.

De meest ingrijpende bodemingreep omvat de aanleg van een parkeergarage onder de 3 nieuwbouwblokken (*Afb. 10b*). Blok A, B en C krijgen een gezamenlijk kelderniveau dat ook deels onder het plein tussen de drie blokken zal lopen (ca. 2038,12 m²). De parkeergarage onder blok B heeft een oppervlakte van ca. 724,43 m². Deze is echter bereikbaar via dezelfde inrit waardoor een ondergrondse tunnel dient te worden voorzien (ca. 584 m²). De bodemingrepen die gepaard gaan met de aanleg van dit ondergronds niveau zullen reiken tot op een diepte van 3,5 tot 4 m onder het bestaand maaiveld. De overige bodemingrepen zullen reiken tot op een diepte van gemiddeld 50 cm onder het maaiveld. Plaatselijk zijn echter diepere bodemingrepen (tot max. 2 m onder het maaiveld) voorzien voor de aanleg van nutsleidingen, enkele plantputten, een wadi, etc.

Sloop van gebouwen en verhardingen

Voorafgaand aan de nieuwbouw dienen de bestaande woonhuizen met bijhorende bijgebouwen in het westen van het terrein afgebroken te worden. Het betreft hierbij de sloop van de gebouwen en bijgebouwen gelegen aan de Sint-Truidersteenweg 20 (ca. 220 m²) en nr. 24 (ca. 130 m²).

Tot op heden is niet geweten of de woonhuizen onderkelderde zijn. Indien het geval, reiken de bodemingrepen tot op een diepte van 3,5 m onder het maaiveld. Indien niet onderkelderde, zullen de bodemingrepen aangaande de sloop reiken tot op een diepte van 80 cm onder het maaiveld. Voor de sloop van de bijgebouwen gaan de bodemingrepen vermoedelijk niet dieper dan 50-80 cm onder het bestaand maaiveld.

Rondom de woonhuizen liggen meerdere verhardingen (ca. 95 m²). Deze verhardingen zullen volledig verwijderd worden (vermoedelijke diepte ca. 40-50 cm). Bovenstaande bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

Te rooien bomen

Om het terrein bouwrijp te maken, dienen de bestaande bomen op het terrein gerooid te worden. De verstoringsdiepte hierbij hangt af van de manier van verwijdering, welke op dit moment nog niet gekend is. Indien de stronken machinaal en compleet verwijderd zullen worden, kan een maximale verstoringsdiepte van 1,5 m verwacht worden. Indien de stronken enkel gefreesd worden, kan een verstoringsdiepte van 45 cm verwacht worden.

Kantoren en appartementen

Centraal in dit project staat de nieuwbouw van drie blokken. Blok A, met een oppervlakte van circa 567 m² zal plaats bieden aan een handelsruimte (385 m²), trap – en lifthal (38 m²) en één appartement (144 m²). Blok B, met een oppervlakte van circa 567 m² zal bestaan uit vier appartementen. Ook blok C, met een oppervlakte van circa 599 m², zal plaats bieden aan vier appartementen (*Afb. 10a*).

De blokken zullen volledig onderkelderde worden (*Afb. 10b*). Blok A en B (en C) krijgen een gezamenlijk kelderniveau die zal bestaan uit een parkeergarage, fietsenstallingen, vijf trappenhallen en bergingen. De oppervlakte van de

gezamenlijke parkeergarage, die ook deels onder het plein tussen de drie blokken zal lopen, betreft circa 2779 m², inclusief de trappenhallen en bergingslokalen. De bodemingrepen die gepaard gaan met de aanleg van de kelderniveaus zullen reiken tot op een diepte van 3,5 tot 4 m onder het bestaand maaiveld.

De bodemingrepen ten gevolge van de handelsruimte, appartementsblokken en het kelderniveau zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

Verhardingen

Naast de appartementen en kantoren zullen er verschillende verhardingen op het terrein aangelegd worden. Blok A, B en C zullen via een toegangsweg aan de Sint-Truidersteenweg toegankelijk gesteld worden. Via een hellend vlak wordt toegang verschaft aan het kelderniveau. Van daaruit kan blok A, B en C bereikt worden. Ook worden rondom de nieuwbouwblokken meerdere paden aangelegd. Deze zullen voornamelijk bestaan uit waterdoorlatende klinkerverharding. Hiernaast zullen de appartementen op het gelijkvloers beschikken over een bijhorend terras, dat in waterdoorlatende tegels wordt voorzien. Enkele bovengrondse parkeerplaatsen zullen plaats voorzien voor 27 voertuigen en worden aangelegd in een dolomietverharding. Dezelfde verharding wordt aangelegd ter hoogte van een centrale petanquebaan en drie fietsstallingen. De bodemingrepen ten gevolge van bovenstaande verhardingen zullen reiken tot op een diepte van max. 50 cm onder het maaiveld en zullen machinaal aangelegd worden d.m.v. een graafmachine.

Groenaanleg en omgevingswerken

De groenaanleg rondom zal bestaan uit gazon, lage en hoge beplanting, hagen en meerdere bomen. Voor de aanleg van grasperken worden bodemingrepen gepland over een maximale diepte van ca. 20 cm onder het maaiveld. Voor het planten van bomen worden plantputten gegraven van ca. 0,80 m diep onder het maaiveld. Voor het planten van hagen zullen de bodemingrepen iets beperkter in diepte zijn. In het oosten is een wadi voorzien. De diepte voor het uitgraven hiervoor is voorlopig niet gekend.

Nutsleidingen

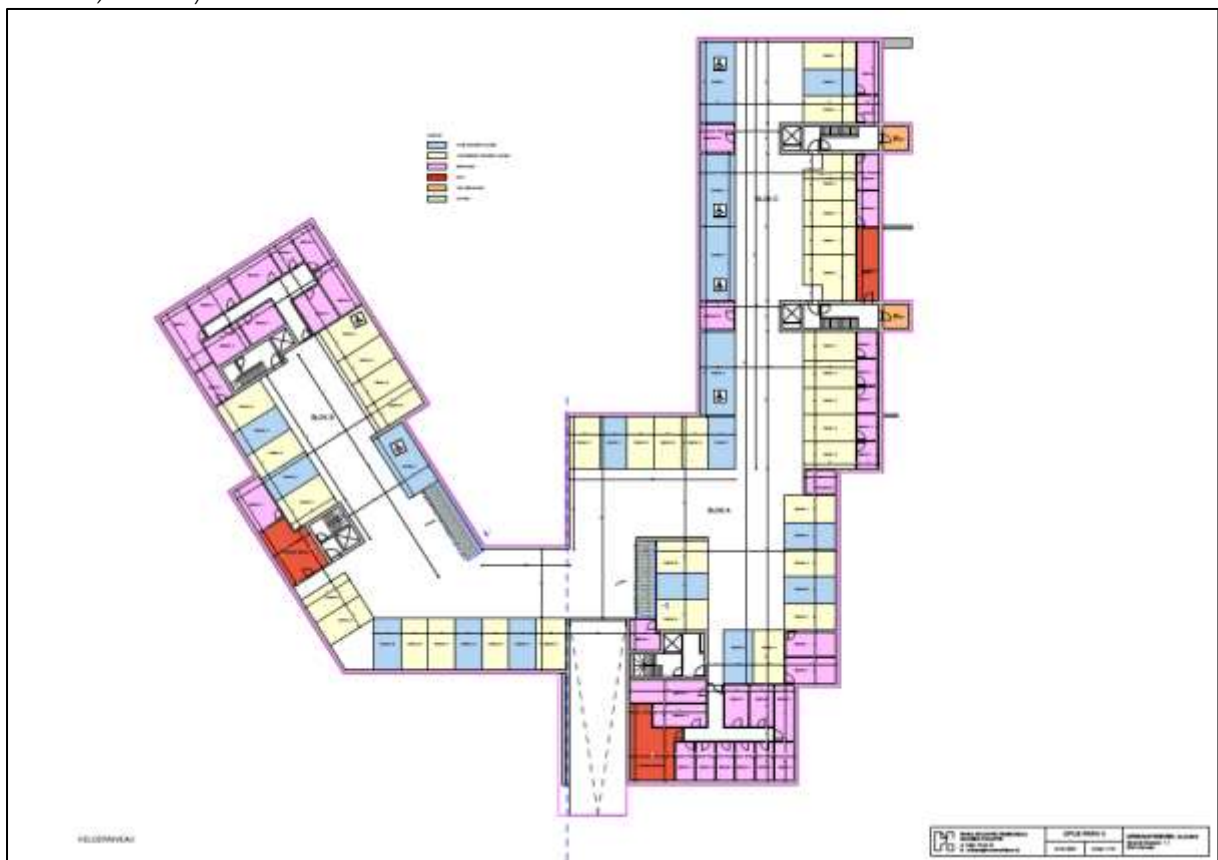
Tot op heden zijn geen plannen van nutsleidingen die gaan aangelegd worden beschikbaar, maar naar alle waarschijnlijkheid zullen deze tussen de bouwkaders van elk blok en al bestaande nutsleidingen van de Oude Tramweg en Pierpontstraat aangelegd worden. Over de breedte en diepte van de sleuven zijn nog geen gegevens bekend, maar er kan verwacht worden dat verstoringen tot ca. 1,20 m onder het maaiveld zullen plaatsvinden. Mogelijk zal op beperkte plaatsen dieper gegraven worden i.f.v. de gravitaire afwatering van DWA en RWA. De bodemingrepen voor de aanleg van de sleuven zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

Werfzone

De werken zullen volledig binnen de grenzen van de aangegeven percelen vallen. Voor de aanleg van een werfzone worden geen bijkomende bodemingrepen verwacht.

Afb. 10a: Ontwerpplan inplantingsplan (Bron: Architectenbureau Houben Phillippe, digitaal plan, dd. 27/04/2020, schaal onbekend, 2021C53).

Afb. 10b: Ontwerpplan kelderniveau (Bron: Architectenbureau Houben Phillippe, digitaal plan, dd. 27/04/2020, schaal onbekend, 2021C53).

4. In akte genomen maatregelen

Uitgaande van bovenstaande gegevens werd in de in akte genomen archeologienota (ID 7704 & 14708)⁶ bijkomend vooronderzoek geadviseerd.

Deze dient te bestaan uit een proefsleuvenonderzoek naar (proto-)historische sites.

Deze archeologienota werd door het Agentschap Onroerend Erfgoed in akte genomen zonder bijkomende voorwaarden.

⁶<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/7704>;
<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/14708>; Van De Staey et al. (2018) Archeologienota Herk-de-Stad, Pierpontstraat. Nieuwbouw van drie bouwblokken met bijhorende omgevingswerken, Tongeren.

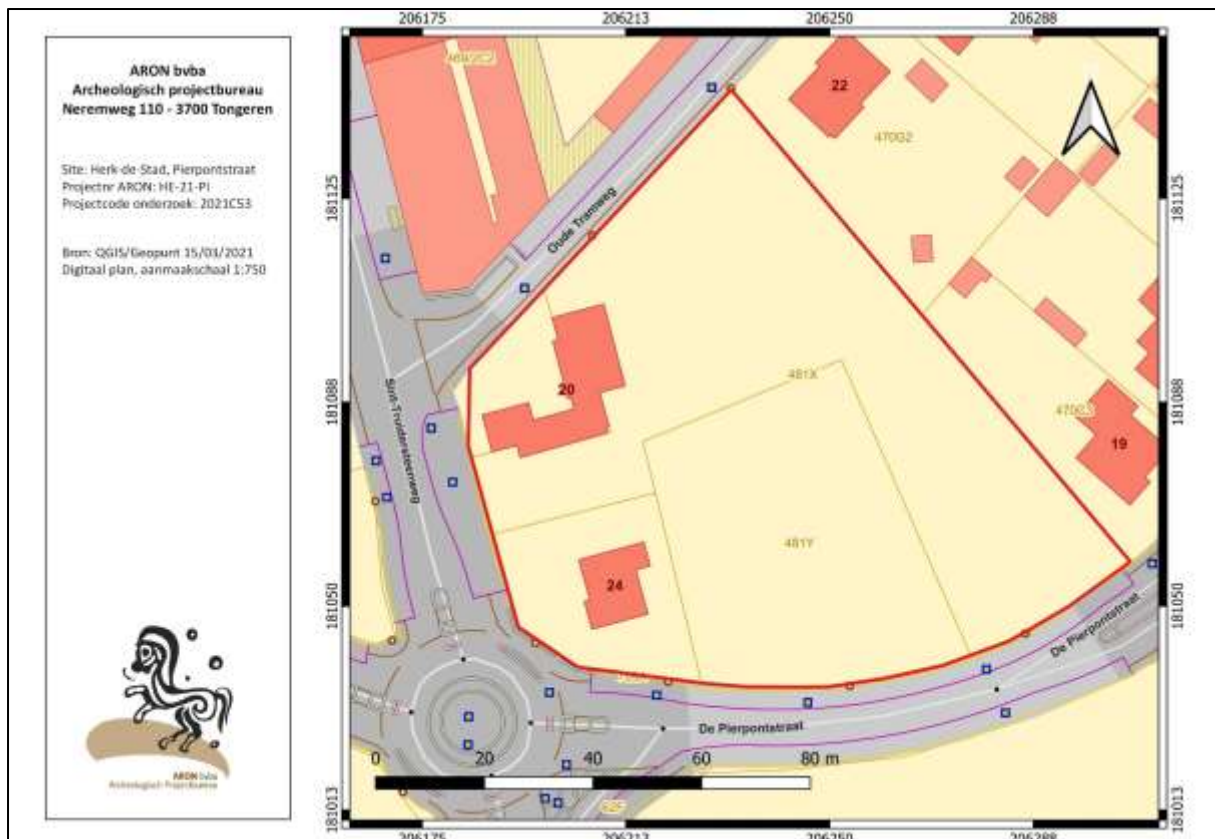
HOOFDSTUK 2. PROEFSLEUVENONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Onderdeel van het onderzoek	Proefsleuven en proefputten	
Projectcode	2021C53	
Naam en erkenningsnummer archeoloog	Sebastiaan Augustin OE/ERK/Archeoloog/2016/00159. ARON bv Archeologisch Projectbureau, Neremweg 110, 3700 Tongeren OE/ERK/Archeoloog/2015/00006	
Andere actoren en specialisten: Aardkundige	Functie	Naam
	Projectleider Veldwerkleider Assistent-archeoloog	Elke Wesemael Sebastiaan Augustin Tom Lees
Extern wetenschappelijk advies	Nvt.	Nvt.
Locatiegegevens	Limburg, Herk-De-Stad, Pierpontstraat	
Bounding box coördinaten	xMin,yMin 206183.58,181035.37 : xMax,yMax 206304.97,181144.47	
Oppervlakte	Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van ca. 0,82 ha.	
Kadasternummers	Herk-de-Stad: Afdeling 1, sectie A, percelen 481T, 481Y, 481X en 481Z	
Thesaurusthermen ⁷	Herk-De-Stad, proefsleuvenonderzoek	
Overzichtsplan verstoringen	Zie bijlagen..	

⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

Afb. 11: Kadastraal plan met perceelgrenzen, afbakening van het onderzoeksterrein (rood)

Afb. 12: Uittreksel uit de topografische kaart met afbakening van het onderzoeksterrein (rood) (Uittreksels uit Cartoweb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18008 – www.ngi.be).

1.2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden

Doel van het proefsleuvenonderzoek is het opsporen, registreren, determineren en waarderen van historische sites. Verder wordt de potentiële impact van toekomstige geplande werken op de al dan niet goed bewaarde bodems en het mogelijke aanwezige archeologisch erfgoed ingeschat. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor een vervolgonderzoek.

In onderstaande tekst worden minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord:

Onderzoek naar (proto-)historische vindplaatsen:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Wat is de relatie tussen de bodem, de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...) en de archeologische sporen?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiele afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kan de eventuele afwezigheid van sporen verklaard worden door de recente ingebruikname van (een deel van) het terrein?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Kunnen bepaalde sporen gelinkt worden aan de aanwezigheid van de voormalige weg die over het onderzoeksterrein liep?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - o Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - o Wat is de omvang?
 - o Komen er oversnijdingen voor?
 - o Wat is het geschatte aantal individuen?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?

- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Wat is de aard van een aanvullend onderzoek? Hoe wordt deze best uitgevoerd en wat is de kostprijs hiervan?

Indien tijdens dit onderzoek prehistorische artefacten worden aangetroffen, dienen bijkomend volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- Wat is de aard (basiskamp,...), de bewaringstoestand (primaire context, secundair, ...) van de prehistorische vindplaats?
- Wat is de vermoedelijke verticale en horizontale verspreiding van de site (afbakening)?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de artefacten?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Kunnen prehistorische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke prehistorische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde prehistorische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle prehistorische vindplaatsen?
- Voor waardevolle prehistorische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?
- Voor waardevolle prehistorische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
- Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welk type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.3 Werkwijze, verloop en actoren

Op 4 maart 2021 werd via het archeologieportaal bij het Agentschap Onroerend Erfgoed een melding van de aanvang van het onderzoek ingediend met referentie ID 4433.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op 11 en 12 maart 2021. Sebastiaan Augustin was de veldwerkleider en Tom Lees (beide *ARON bv*) was aanwezig als assistent-archeoloog. De graafwerken werden uitgevoerd door de firma *Hertigers bv*. De werf werd op 11 maart bezocht door Philippe Houben van *Architectenbureau Houben Philippe bv*. Het aardewerk werd beschreven door Natasja de Winter (*ARON bv*). Onmiddellijk na registratie werden de proefsleuven gedicht omwille van veiligheidsoverwegingen. Het assessment werd geschreven door Tom Lees, Sebastiaan Augustin en Elke Wesemael.

Het programma van maatregelen, zoals omschreven in de in akte genomen archeologienota (ID 7704 & 14708), voorzag in een proefsleuvenonderzoek waarbij 10 % van het terrein onderzocht diende te worden door middel

van continue proefsleuven van 2 m breed, die op 15 m van elkaar gelegen waren. In totaal werden 7 parallelle proefsleuven voorzien, die met de helling mee en evenwijdig met de langste perceelgrens ingepland waren, en bijgevolg oost-west georiënteerd zijn (*Afb. 13*). Op deze manier kan een zo groot mogelijke oppervlakte opengelegd worden. In het voorgestelde programma van maatregelen werd beslist om ca. 884 m² of 10,8 % van het terrein te onderzoeken. Bijkomend wordt minimaal 1,7 % van het terrein onderzocht d.m.v. kijkvensters, dwars- of volsleuven.

Het programma van maatregelen werd tijdens het uitgevoerde onderzoek niet gevolgd. De aanwezige bomen, woningen en betonnen verhardingen in het westen van het onderzoeksgebied werden niet op voorhand afgebroken of gerooid waardoor het voorgestelde sleuvenplan van de in akte genomen archeologienota niet kon worden uitgevoerd. Hierdoor werd een nieuw sleuvenplan opgesteld rekening houdende met de bestaande bebouwing en verharding (*Afb. 14*). Dit vernieuwde sleuvenplan voorzag in totaal 13 parallelle proefsleuven, die met de helling mee en evenwijdig met de langste perceelgrens ingepland werden, en bijgevolg oost-west georiënteerd waren. Hiermee zou eenzelfde oppervlakte en totale percentage van het terrein onderzocht worden als bij het originele sleuvenplan. Bijkomend zou minimaal 1,7 % van het terrein onderzocht d.m.v. kijkvensters, dwars- of volsleuven.

Het terrein werd onderzocht door middel van 11 O-W georiënteerde proefsleuven (*Afb. 15*) met een totale oppervlakte van 835 m². De sleuf in de noordwestelijke hoek van het terrein kon niet uitgevoerd worden doordat de kraan door de aanwezige bebouwing niet tot aan deze locatie kon geraken en de sleuf door de bestaande betonnen verharding niet kon worden uitgevoerd (*Afb. 16*). Proefsleuf 9 en 10 werd samen één proefsleuf doordat er geen scheidingsmuur in de weg stond en de sleuf wel kon doorgetrokken worden tot één geheel. Deze proefsleuf werd aan westelijke zijde ter hoogte van de bebouwing vroegtijdig gestopt doordat een niet-afgekoppelde elektriciteitskabel met de kraanbak werd overgetrokken (*Afb. 17*). De afstand tussen de proefsleuven bedroeg 15 m (van middelpunt tot middelpunt) en de proefsleuven waren 2 m breed.⁸ Ter compensatie van de sleuf in de noordwestelijke hoek werd er een groter oppervlak aan kijkvensters aangelegd. Het percentage ervan bleef nog altijd binnen de gestelde 2,5% zoals vastgesteld in de CGP. In het midden van SL9 werd een kijkvenster aangelegd door de aanwezigheid van een archeologisch spoor (*Afb. 18*). Dit kijkvenster had een oppervlakte van 128 m². In het midden van SL3 werd een tweede kijkvenster aangelegd, aangezien hier de bodem het meest intact was en daarmee de aanwezigheid van sporen of juist de afwezigheid ervan goed getoetst kon worden op deze locatie (*Afb. 19*). Dit kijkvenster had een oppervlakte van 72 m². Op deze wijze werd in totaal 1035 m² of 12,6 % van de oppervlakte onderzocht (ca. 0,1 ha).

Er werden in totaal 12 profielputten aangelegd om de bodemopbouw te kunnen bepalen. De profielkolommen zijn gezet tot een maximale diepte van 1,2 m. De relevante delen van de putwandprofielen werden over een breedte van minimaal 1 meter opgeschoond en geregistreerd, conform de bepalingen in Hoofdstuk 10 van de *Code van Goede Praktijk*. Er werden op deze manier voldoende bodemprofielen geregistreerd zodat een transect in de lengterichting ontstaat. Profielputten 6, 7, 10 en 12 werden als referentieprofiel gekozen.

De aanleg van de sleuven en kijkvensters gebeurde machinaal door middel van een 16 ton kraan op rupsbanden voorzien van een platte graafbak van 2m breed. De sleuven werden aangelegd op het eerste archeologisch relevante vlak dat zich vlak onder de bouwvoor of eventueel aanwezige recente verstoringen bevond, op een diepte variërend van 50 tot 90 cm onder het maaiveld.

Er kwam gedurende het onderzoek 1 archeologisch spoor aan het licht. Deze werd geregistreerd conform CGP 8.6. Het spoor werd niet gecoupeerd. Gedurende het onderzoek kwamen 3 archeologische vondsten aan het licht:

⁸ Uit simulaties uitgevoerd in het kader van een studie door De Clercq et.al (2011), kwam naar voor dat het gebruik van 4 m brede proefsleuven minder betrouwbare resultaten oplevert. Het gebruik van brede sleuven verhoogt de kans aanzienlijk dat de sporendensiteit geobserveerd in de sleuven niet representatief is voor de volledige site. Er is m.a.w. een verhoogde kans op een aanzienlijke over – of onderschatting van de werkelijke sporendensiteit (Onderzoeksrapport 48, OE, p. 56).

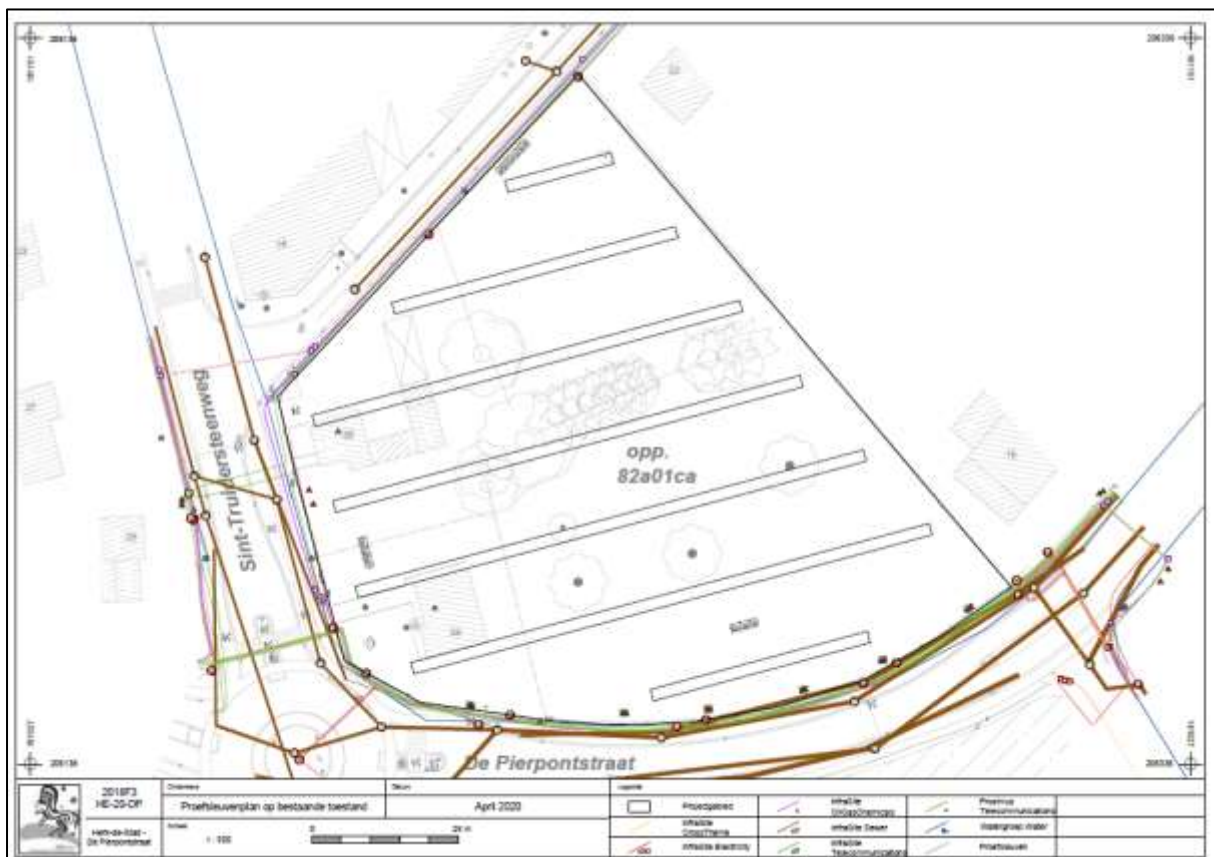
één fragment van een pijpensteel en 2 fragmenten aardewerk. Allen afkomstig uit één context. Deze werden geregistreerd conform CGP 8.6.

Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek geen stalen genomen.

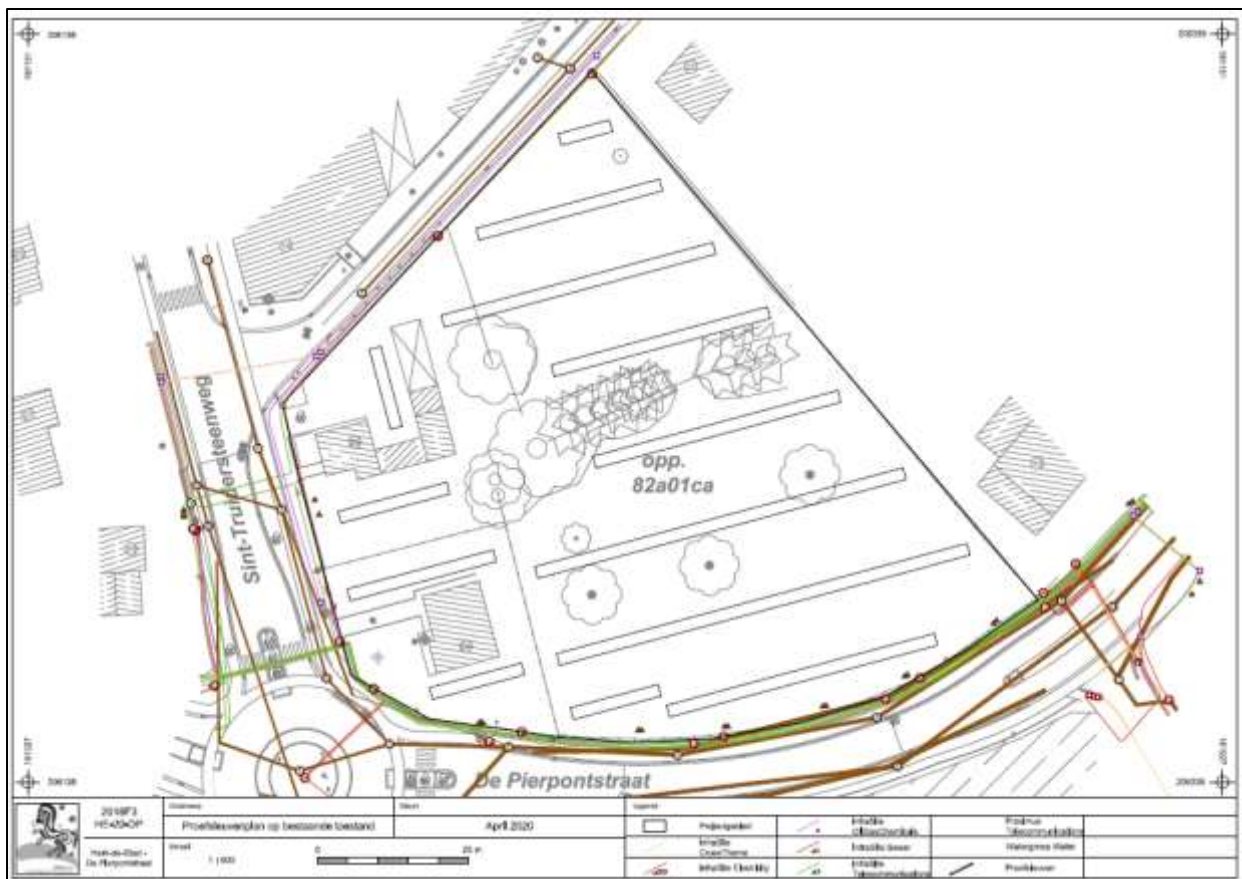
De veldarcheologen waren voorzien van het gebruikelijk handgerief om een kwalitatief en een correct archeologisch onderzoek uit te voeren. Voor de registratie van profielen, sleuven, putten, sporen en vondsten was een Nikon D3200 fotocamera, een schaallat, een bodemkundig meetlint, een noordpijl en een fotobord beschikbaar, voorzien van de correcte informatie (CGP 6.7). De analoge registratie werd op het terrein uitgevoerd conform CGP 8.6. Daarnaast had het veldteam de beschikking over een Leica GPS. Alle profielputten, proefsleuven en profielkolommen, sporen en coupes werden ingemeten door middel van deze GPS, met de planimetrie in Lambert coördinaten (ESPG:31370), altimetrie ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing, conform CGP 6.3. De veldwerkleider hield ook dagrapporten bij.

De GPS opmetingen werden uitgelezen in AutoCAD. De gegevens werden verwerkt om de gevraagde plannen (sleuvenplannen, overzichtsplan met bewaring aardkundige eenheden, transect) op te leveren die conform CGP 6.3 werden opgesteld. De coupe –en profieltekeningen werden gedurende de verwerking gedigitaliseerd in AutoCAD, conform CGP 6.4 en CGP 6.5. GIS-bestanden werden opgemaakt in QGIS.

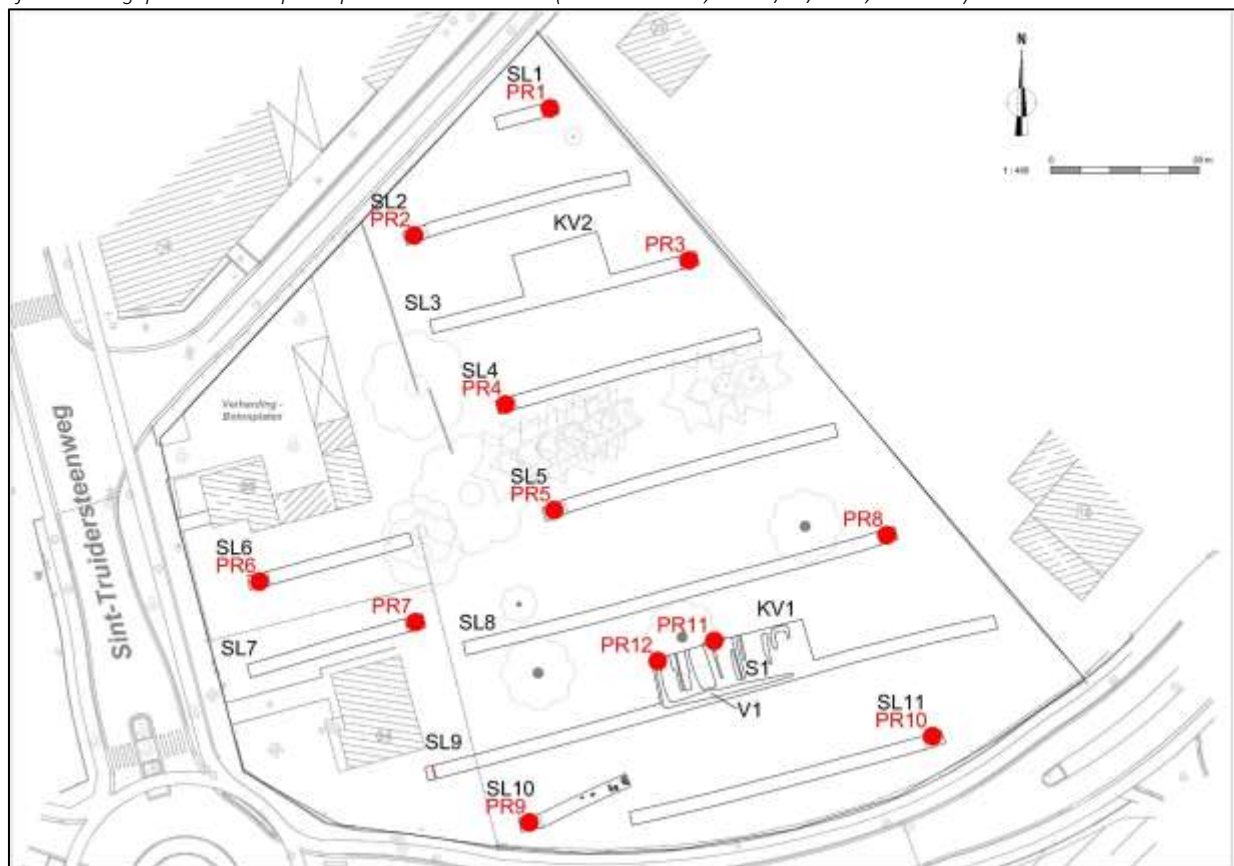
Bij de uitwerking van het onderzoek werden sporen- en vondstenlijsten opgemaakt. De foto's werden op zo'n manier hernoemd opdat de benaming van de foto's de gegevens uit de fotolijst omvat (CGP 6.11). In *de bijlagen* is een overzicht van de mappenstructuur met benaming van de foto's weergegeven.

Afb. 13: Voorgestelde sleuvenplan op bestaande toestand (Bron: ARON bv, dd. 29/04/2020, 2018F3).

Afb. 14: Aangepaste sleuvenplan op bestaande toestand (Bron: ARON bv, dd. 22/02/2021, 2021C53).

Afb. 15: Uitgevoerd sleuvenplan op bestaande toestand (Bron: ARON bv, dd. 16/03/2021, 2021C53).

Afb.16: Overzichtsfoto ontoegankelijke noordwestelijke hoek van het terrein (Bron: Aron bv, digitaal dd. 11/03/2021, 20201C53).

Afb. 17: Detailfoto van locatie elektriciteitskabel aan de westelijke zijde van SL9 (Bron: Aron bv, digitaal dd. 11/03/2021, 20201C53).

Afb. 18: Vlakfoto van KV1 t.h.v. SL9 (Bron: Aron bv, digitaal dd. 11/03/2021, 20201C53).

Afb. 19: Vlakfoto van KV2 t.h.v. SL3 (Bron: Aron bv, digitaal dd. 11/03/2021, 20201C53).

Afb.20: Overzichtsfoto proefsleuven (Bron: Aron bv, digitaal dd. 11/03/2021, 20201C53).

2. Assessment

2.1 Landschappelijke opbouw van het onderzoeksgebied

2.1.1 Beschrijving

Volgens de Quartairprofieltypekaart werd op de Tertiaire afzettingen zandige leem afgezet die bestaat uit een afwisseling van dunne laagjes zand van de *Formatie van Wildert* en *Brabantleem*. Volgens de bodemkaart wordt het terrein gekenmerkt door een Ldcz- en een Lhc-bodem, een (matig) natte zandleembodem met sterk gevlekte textuur B-horizont, en een OB-bodem, een kunstmatige bodem die door het menselijke ingrijpen zodanig zijn beïnvloed dat de textuur, de drainageklasse en profielontwikkeling niet meer bepaald kunnen worden.

In alle profielen werd een bodemprofiel met een sterk gevlekte textuur-B-horizont aangetroffen (**Ap – Bt – C**; *Afb. 25, lichtgroen*).

In bijna alle profielen⁹ werd een pakket teelaarde waargenomen tot op een maximale diepte van ca. 35 cm onder het maaiveld. Het betrof een donkerbruine zandlemige laag van variabele dikte. In PP6 en PP7 werd een grijsbruine ophoging aangetroffen met een maximale diepte van ca. 50 cm onder het maaiveld (*Afb. 21*).

Onder deze lagen bevond zich in bijna alle profielen een bruine laag *colluvium* met een dikte van ca. 15 tot 40 cm.¹⁰ In PP9 en PP10 was er een verstoring aanwezig tot op een diepte van ca. 80 cm onder het maaiveld (*Afb. 22*). Het verstoringspakket betrof een grijze zandlemige laag van variabele dikte met daarin fragmenten van plastic, steen en baksteen.

Vanaf een diepte van ca. 50 tot 80 cm onder het maaiveld kon een sterk gevlekte zandlemige textuur B-horizont aangetroffen worden (*Afb. 23*). De geelbeige Bt-horizont had een variabele dikte tussen de 15 tot 60 cm dik en bevatte roestverschijnselen en mangaanspikkels.

In drie profielen werd de moederbodem vanaf 90 cm onder het maaiveld aangesneden.¹¹ Deze bestond uit gelige zand met een bijmenging van kiezel (*Afb. 24*).

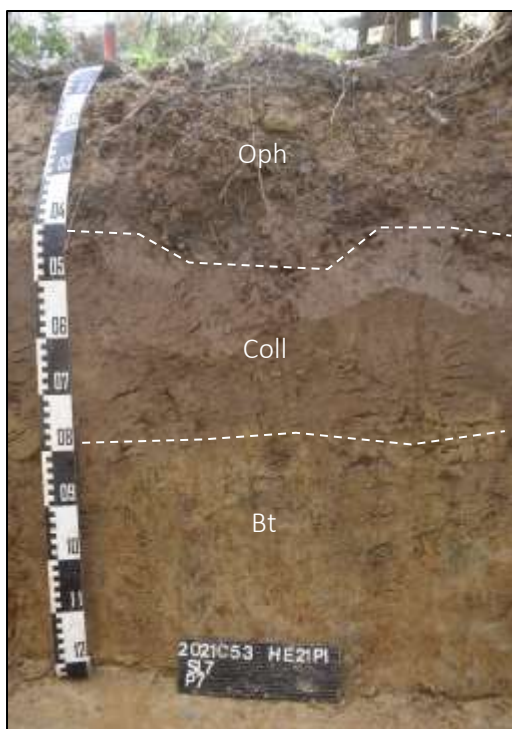
In het onderzoeksgebied werd geen E-horizont aangetroffen.

Er werden gleyverschijnselen aangetroffen vanaf 50 cm onder het maaiveld. Reductieverschijnselen werden niet waargenomen in de profielputten. Grondwater werd aangetroffen vanaf 100 cm onder het maaiveld.

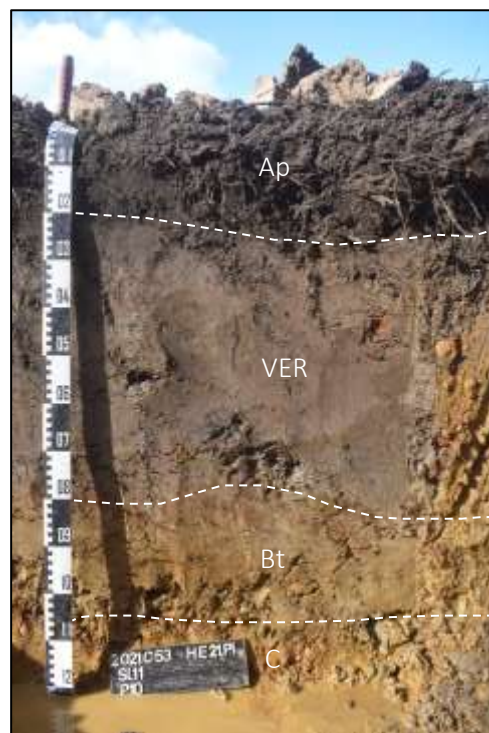
⁹ PP1, PP2, PP3, PP4, PP5, PP8, PP9, PP10, PP11, PP12.

¹⁰ PP1, PP2, PP3, PP4, PP5, PP6, PP7, PP8.

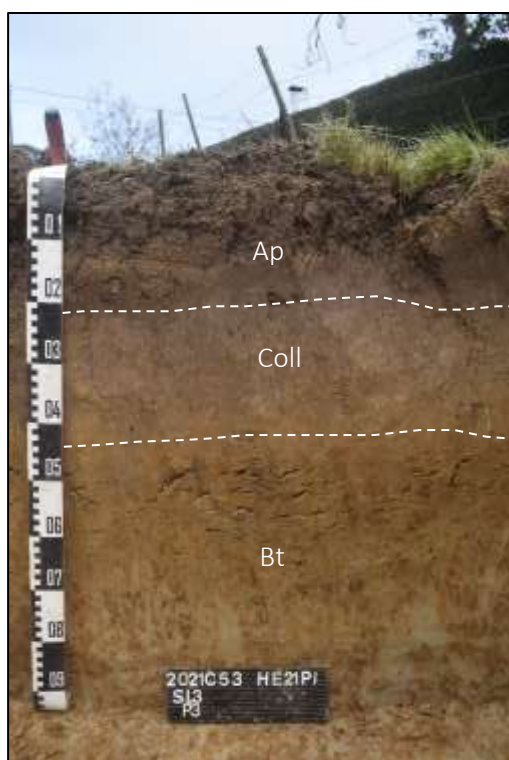
¹¹ PP2, PP8, PP10

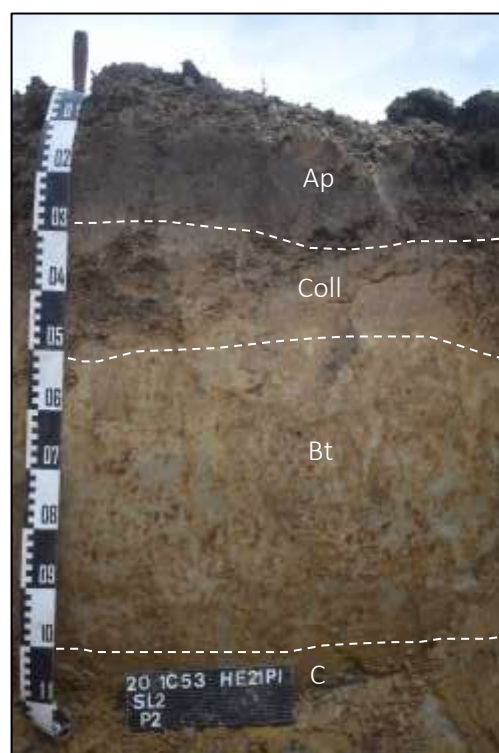
Afb. 21: Profielfoto P7 (Bron: Aron bv)

Afb. 22: Profielfoto P10 (Bron: Aron bv)

Afb. 23: Profielfoto P3 (Bron: Aron bv)

Afb. 24: Profielfoto P2 (Bron: Aron bv)

2.1.2 Interpretatie

Volgens de bodemkaart wordt het terrein gekenmerkt door een Ldcz- en een Lhcz-bodem, een (matig) natte zandleembodem met sterk gevlekte textuur B-horizont, en een OB-bodem in de noordwestelijke hoek van het terrein, een kunstmatige bodem die door het menselijke ingrijpen zodanig zijn beïnvloed dat de textuur, de

drainageklasse en profielontwikkeling niet meer bepaald kunnen worden. Dit komt grotendeels overeen met de bevindingen van het landschappelijk bodemonderzoek. Echter omdat de bestaande bebouwing niet verwijderd was kon niet nagegaan worden of de bodem in de noordwestelijke hoek een OB-bodem was, hoewel de aanwezige betonnen verhardingen daar wel op kunnen wijzen.

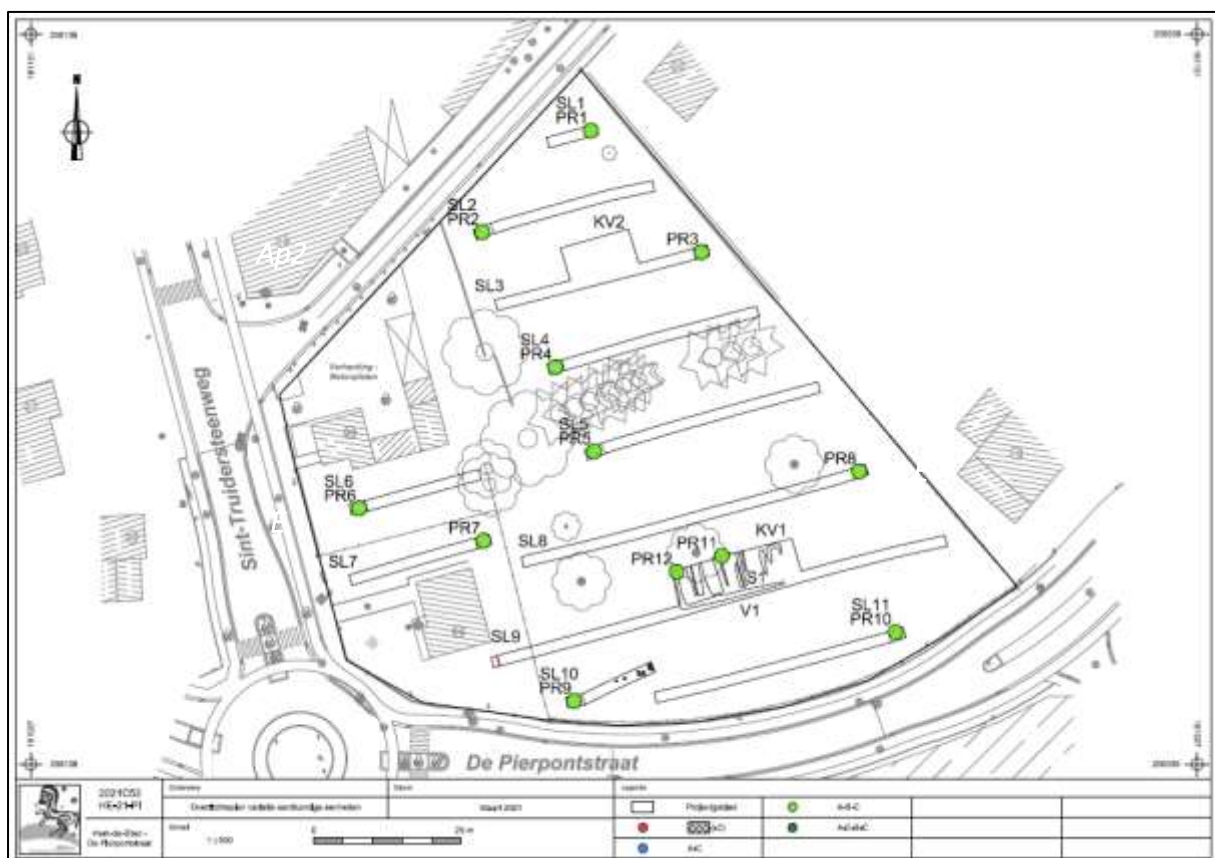
De waargenomen textuur van de moederbodem betrof een zandlemige textuur, dit komt overeen met textuurklasse (L..).

Gleyverschijnselen werden aangetroffen op een diepte vanaf 50 cm onder het maaiveld, wat overeenkomt met natuurlijke drainageklasse (.d.), een matig gleyige bodem.

Gedurende het proefsleuvenonderzoek werd tussen de ophoging of de bouwvoor en de Bt-horizont een dunne laag *colluvium* aangetroffen. De aanwezigheid van *colluvium* wijst op hellingerosie in het onderzoeksgebied. Door de aanwezigheid van het *colluvium* kan voor het overgrote deel van het terrein gesteld worden dat de sterk gevlekte Bt-horizont nog volledig intact was, waardoor er van een profielontwikkeling (...c) gesproken kan worden. Enkel in PP9 en PP10 hebben de aanwezige verstoringen er toe geleid dat een deel van de Bt-horizont afgetopt kan zijn en ondiepere archeologische sporen niet meer bewaard kunnen zijn.

De bodem werd qua menging lichter in de diepte, wat overeenkomt met moedermateriaalvariante (...z).

De eerder beschreven verstoringen lijken samen te hangen met een duidelijke verstoring op het zuidelijk terreindeel die zichtbaar was op de orthofoto van 2014 (Afb. 26). Op deze orthofoto wordt duidelijk dat dit deel van het terrein gebruikt werd als opslagplaats voor werkmateriaal van de wegenwerken aan de Pierpontstraat.

Afb. 25: Overzichtsplan met de variatie van de aardkundige opbouw en bewaring van de aardkundige eenheden van het onderzochte gebied.

Afb.26: Orthofoto van 2014 met aanduiding van het onderzoeksgebied in het rood (Bron: Aron bvba).

Afb. 27: Vlakfoto SL10 met verstoring op het einde van de sleuf (Bron: Aron bvba)

2.2 Sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

2.2.1 Beschrijving

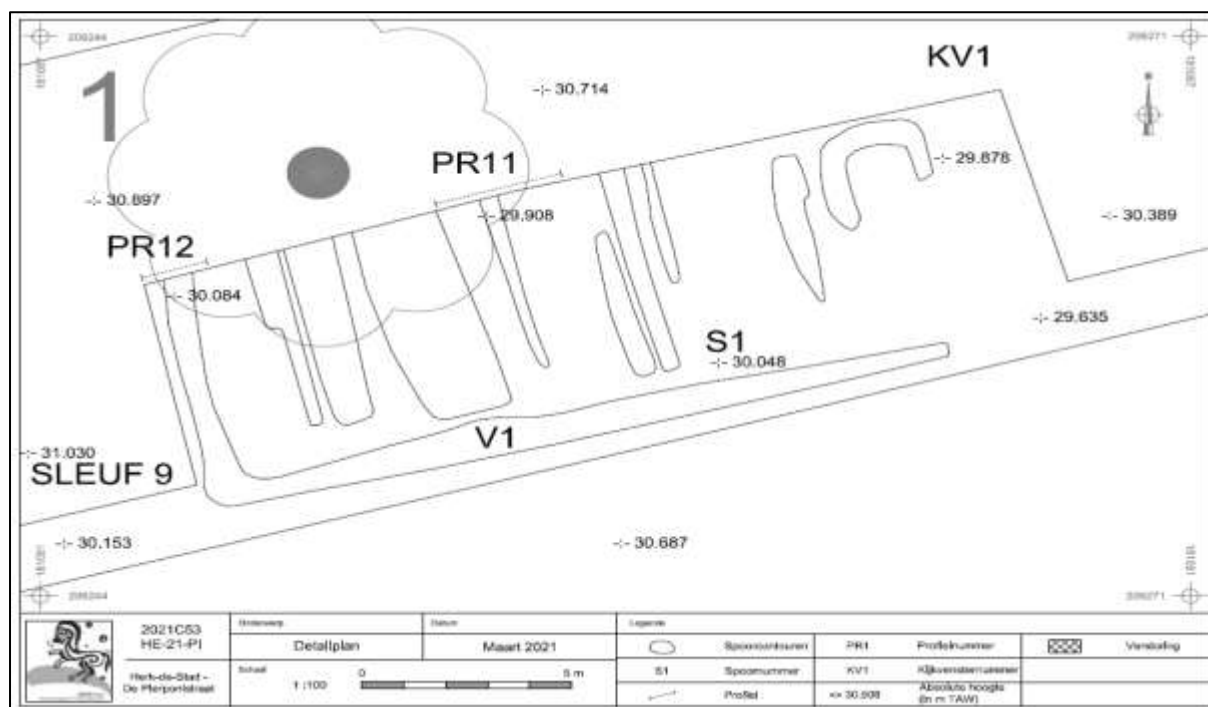
In het onderzoeksgebied werd in totaal 1 spoor (*Afb. 28 & 29*) aangetroffen. Het spoor was antropogeen en betrof een vierkante greppel met daarbinnen enkele parallelle en onregelmatige greppels. Deze leken samen één geheel te vormen waarbij de greppels binnenin deel waren van een opvulling binnen de vierkante greppel. De vierkante greppel leverden twee fragmenten van (post-)middeleeuws aardewerk op en één fragment van een pijp in pijpaaarde.

Het spoor bevond zich in het zuidelijke deel van het onderzoeksterrein t.h.v. en centraal in SL9 en KV1. Het spoor breidde zich verder uit in noordelijke richting, maar werd niet meer aangetroffen in SL8 waardoor deze ergens tussen KV1 en SL8 zou eindigen (*Afb. 15*). Het spoor was gelegen juist onder de teelaarde in de top van het *colluvium* op een diepte van ca. 30 cm onder het maaiveld.

De bewaringstoestand van het spoor was goed. Er was geen sprake van bodemkundige factoren die de spoorzichtbaarheid bemoeilijkten. De aflijning van het spoor in het vlak was duidelijk. Door zijn afwijkende kleur was het spoor goed waarneembaar.

De vierkante greppel had een bruinigrijze vulling met daarin weinig houtskoolspikkels. De greppels binnenin hadden eenzelfde vulling als de buitenste vierkante greppel. De vulling binnen de vierkante greppel was heterogeen van soort met een geelbeige tot geelbruine kleur en weinig houtskoolspikkels (*Afb. 30*). Het geheel had een afmeting van ca. 15 x 7 m. Het spoor werd niet gecoupeerd.

Het is onduidelijk waardoor de greppels gevormd zijn. Een mogelijke interpretatie is dat het een overblijfsel is van een landbouwactiviteit die gebruik maakt van omgreppelde plantbedden voor een groentetuin, en/of van een perceelsgreppel (*Afb. 6*).¹²

Afb. 28: Detailplan van het spoor in sleuf 9 en kijkvenster 1. (Bron: Aron bv).

¹² Fischer e.a. 2021, 106-107.

Afb. 29: Overzichtsfoto van het spoor. (Bron: Aron bv).

Afb. 30: Profielfoto van het spoor en zijn vulling. (Bron: Aron bv).

2.3 Vondsten

Gedurende het onderzoek kwamen drie archeologische vondsten aan het licht: het betreft 2 fragmenten wielgedraaid aardewerk, één fragment pijpjarde

2.3.1 Het aardewerk

Door Natasja De Winter

De twee fragmenten van wielgedraaid aardewerk bestaan uit steengoed. Eén wandfragment bestaat uit steengoed van het Rijnland en bevat zoutglazuur. Dit fragment is na 1300 te dateren. Het bodemfragment met een platte bodem is gemaakt van Westerwald-steengoed en bevat kobaltblauwe versieringen. Dit type versiering komt voor vanaf het einde van de 16de eeuw.

Het pijpjarde fragment maakt deel uit van een pijp en bevat geen versiering of merkkenteken. Het fragment valt te dateren tussen de 17de eeuw en de 20ste eeuw.

2.4 Assessment van stalen

Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Er werd bijgevolg geen assessment opgemaakt.

2.5 Conservatie-assessment

Het oppervlak van de pijpjarde is wat verweerd, maar alle fragmenten verweren niet verder in hun huidige bewaaromgeving. Bovendien is geen microbiologische schade of schade door plantenwortels zichtbaar.¹³ Er is bijgevolg sprake van een matige en stabiele schade.¹⁴ Er hoeven dan ook geen verdere conserveringsmaatregelen getroffen te worden. Naar preventieve conservatie toe, dient het bewaard te worden in een stabiele omgeving van 40 – 50 % RV met een temperatuur van 16 – 18°C en verpakt te worden in zachte zuurvrije materialen.¹⁵

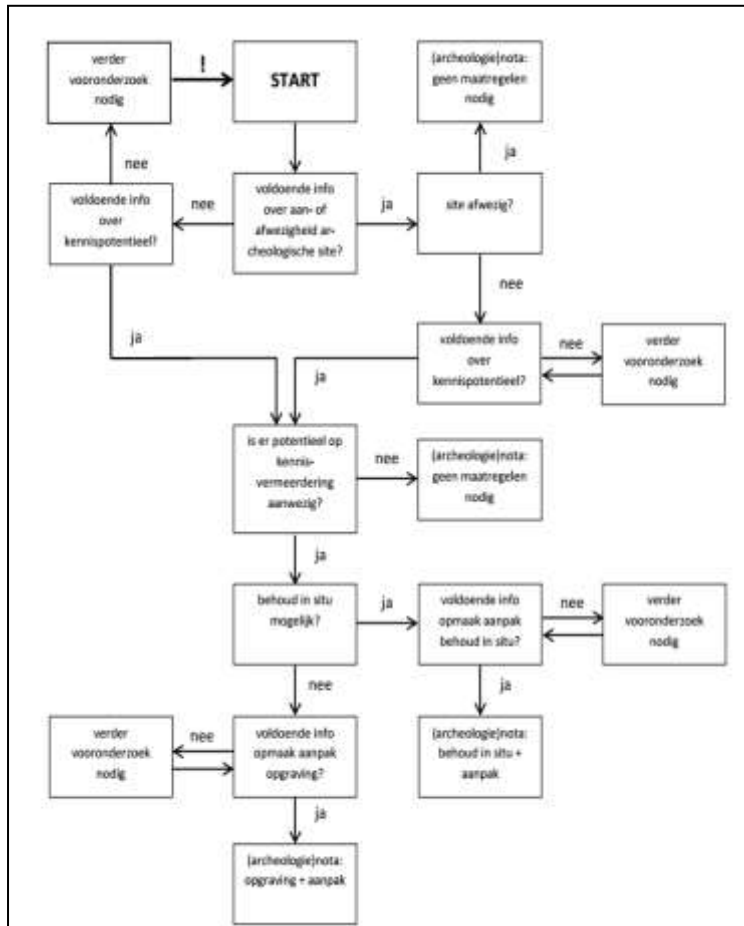
¹³ Cleeren, 2014, 79-92.

¹⁴ Cleeren, 2014, 56.

¹⁵ Cleeren, 2014, 94.

3. Conclusie

Het beperkt aantal sporen dat werd aangetroffen, evenals de aard ervan (m.n. vierkante greppel), wijst niet op de aanwezigheid van een archeologisch waardevolle site.

Het ontbreken van meer sporen is te verklaren doordat het terrein in het zuidelijke deel (matig) verstoord was door straatwerken. Dit kan er voor gezorgd hebben dat ondiepe archeologische sporen niet meer aanwezig zijn. Aangezien echter ook diepere sporen elders ontbreken zijn er geen aanwijzingen dat het terrein in het verleden bewoond en/of gebruikt werd, met uitzondering van de aangetroffen vierkante greppel.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek is het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de waarde van al dan niet aanwezig archeologisch erfgoed (kennispotentieel) en de omgang hiermee. Het kennispotentieel bij verder onderzoek wordt op basis van bovenstaande gegevens als zeer minimaal ingeschat.

Bijkomend archeologisch onderzoek wordt niet nodig geacht.

Afb. 31: Beslissingsboom bij de afweging voor de noodzaak van verder vooronderzoek en/of een opgraving (Bron: OE, CGP 4.0, p. 32).

SAMENVATTING

Voorliggende nota behandelt de resultaten van het uitgesteld archeologisch vooronderzoek dat uitgevoerd werd naar aanleiding van het bekomen van een omgevingsvergunning voor de bouw van drie nieuwbouwblokken ter hoogte van de Pierpontstraat te Herk-de-Stad (prov. Limburg).

Het onderzoeksterrein heeft een oppervlakte van ca. 8200 m² en is kadastraal gekend als Herk-de-Stad, Afdeling 1, sectie A, percelen 481T, 481Y, 481X en 481Z.

Het uitgestelde vooronderzoek dat in het kader van deze nota uitgevoerd werd, betrof een proefsleuvenonderzoek (2021C53).

Voor de uitvoer van het proefsleuvenonderzoek werd het terrein onderzocht door middel van 11 W-O georiënteerde proefsleuven. Bijkomend werden twee kijkvensters aangelegd. Op deze wijze werd in totaal 1035 m² of 12,6 % van de oppervlakte onderzocht (ca. 8200 m²).

Het proefsleuvenonderzoek leverde één spoor in het zuidelijke deel van het onderzoeksterrein op. Het spoor bevond zich op een diepte van ca. 30 cm onder het maaiveld juist onder de teelaarde. Het betrof een vierkante greppel met daarbinnen een opvulling met onder andere meerdere parallelle greppels. Het is vooralsnog onduidelijk waarvoor de greppel gediend heeft. Het spoor valt, op basis van de steengoedvondsten en het fragment van pijpaaarde, te dateren als post-middeleeuws.

Het ontbreken van meer sporen is mogelijk deels te verklaren doordat het terrein (matig) verstoord was aan de zuidelijke zijde van het onderzoeksterrein. Aangezien echter elders ook diepere sporen ontbreken zijn er geen aanwijzingen dat het terrein in het verleden bewoond en/of gebruikt werd.

Het beperkt aantal sporen dat werd aangetroffen, evenals de aard ervan (m.n. een vierkante greppel) wijst niet op de aanwezigheid van een archeologisch waardevolle site. Het kennispotentieel bij verder onderzoek wordt op basis van bovenstaande gegevens als zeer minimaal ingeschat. Bijkomend archeologisch onderzoek wordt daardoor niet nodig geacht.

